

Sygn. akt VII U 814/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: Marcin Kamionowski

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2014 r. w Warszawie

sprawy T. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z udziałem zainteresowanego K. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. K. (1) w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania T. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 19 lutego 2014 r. nr (...)

1. oddala odwołanie.

2. zasądza od T. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. kwotę 60,00 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

W dniu 23 kwietnia 2014 r. **ubezpieczony T. S.** złożył do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 19 lutego 2014 r. nr (...) stwierdzającej, iż T. S. jako pracownik u płatnika składek (...) K. K. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu począwszy od dnia 1 października 2013 r.

W uzasadnieniu odwołania, ubezpieczony podkreślił, iż umowa zawarta z K. K. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. K. (1) nie jest umową pozorną. Odwołujący wskazał, iż w ramach umowy wykonywał pracę na stanowisku kierownika biura-programisty, która polegała na wykonywaniu wszelkich prac biurowych, pomocy w pracach IT, uruchomieniu działalności restauracji (...) i zapisanie w formie elektronicznej księgi przychodów i rozchodów za lata 2008-2011 oraz prowadzenie bieżącej dokumentacji ZUS oraz dokumentacji księgowej. Dodatkowo odwołujący podkreślił, iż jako przedstawiciel firmy negocjował wszelkie umowy z firmami współpracującymi. Odwołujący zaznaczył, iż potwierdzeniem jego faktycznego zatrudnienia są dokumenty w postaci zaświadczenia lekarskiego, listy płac i listy obecności, zaświadczenie o przebyciu szkolenia BHP. T. S. wniósł o zmianę

zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, iż podlega ubezpieczeniom społecznym, w tym emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu z tytułu zatrudnienia w (...) K. K. (1) (odwołanie k.2-3 a.s)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 kwietnia 2014 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy podkreślił, iż T. S. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 października 2012 r. z tytułu zawartej umowy o pracę z K. K. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. K. (1) z podstawą wymiaru składek 7.200,00 zł w wymiarze 1/2 etatu. ZUS zaznaczył, iż w miesiącu październiku 2013 r. odwołujący został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych również przez cztery inne firmy. Zdaniem ZUS odwołujący za okres od 1 listopada 2013 r. do 14 listopada 2013 r. złożył roszczenie o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres urlopu ojcowskiego w czterech firmach w których jest zatrudniony od października 2013 r. Wątpliwości organu rentowego budziły twierdzenia odwołującego, iż w spornym okresie zatrudnienia wykonywał on stale, równocześnie pracę u ww. płatnika składek w wymiarze połowy etatu oraz w systemie po kilka godzin dziennie u pozostałych pracodawców. Konkludując ZUS podkreślił, iż umowa pomiędzy K. K. (1) prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. K. (1), a odwołującym nie została zawarta w celu faktycznego świadczenia pracy, a miała na celu jedynie uzyskanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Mając na uwadze powyższe organ rentowy twierdził, iż odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne nie zasługuje na uwzględnienie (odpowiedź na odwołanie k. 56-58 a.s)

Postanowieniem z dnia 12 maja 2014 r. Sąd Okręgowy wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego K. K. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) K. K. (2) (postanowienie k. 68 a.s).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 października 2013 r. K. K. (1) prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) Nr REGON (...) zawarł z T. S. zamieszkałym przy ul. (...) w W., umowę o pracę na czas nieokreślony. T. S. został zatrudniony na stanowisku kierownika biura-programisty, w wymiarze czasu pracy odpowiadającej 1/2 etatu, za wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 7.200,00 zł miesięcznie (umowa o pracę k. nienumerowana dokumentacji akt rentowych).

W dniu 10 grudnia 2013 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające w sprawie prawidłowości zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych T. S. z tytułu zatrudnienia w firmie (...) K. K. (1), od dnia 1 października 2013 r., o czym zawiadomił płatnika składek – K. K. (1) (dokumentacja akt rentowych). W toku postępowania wyjaśniającego, na podstawie dokumentacji przedstawionej przez płatnika składek, ZUS ustalił, iż złożone dokumenty takie jak zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań medycznych do wykonywania pracy na stanowisku kierownika biura-programisty, karty szkolenia wstępnego w zakresie BHP, umowy o pracę listy obecności za miesiąc październik 2013 r. stanowią jedynie środek uprawdopodobnienia działań stron, które przez zawartą umowę dążyły do obejścia przepisów prawa. Mając na względzie powyższe organ rentowy w decyzji z dnia 19 lutego 2014 r. stwierdził, iż T. S. jako pracownik u płatnika składek (...) K. K. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu począwszy od dnia zawarcia z płatnikiem umowy o pracę, tj. od dnia 1 października 2013 r. (decyzja organu rentowego z dnia 19 lutego 2014 r. dokumentacja akt rentowych k. nienumerowana).

Od powyższej decyzji organu rentowego, ubezpieczony T. S. odwołał się w dniu 24 marca 2014 r. do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, inicjując tym samym niniejsze postępowanie odwoławcze.

W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił, iż odwołujący w okresie zatrudnienia u zainteresowanego płatnika składek tj. do dnia 1 października 2013 r., zajmował się fakturami, prowadził przychód i rozchód środków firmy. W miesiącu (...) urodził się syn odwołującego. Okoliczność ta uzasadniała decyzję odwołującego o podjęciu zatrudnienia w firmie K. K. (1) (...). W toku postępowania Sąd Okręgowy ustalił, iż odwołujący w okresie zatrudnienia u zainteresowanego płatnika składek tj. do dnia 1 października 2013 r., zajmował się fakturami, prowadził przychód i rozchód środków firmy (na podstawie dowodu z zeznań B. W. k. 107 a.s). W ramach pracy w firmie zainteresowanego

odwołujący przedstawił kontrahentowi ofertę wynajmu powierzchni gastronomicznych w restauracji (...) (na podstawie dowodu z zeznań świadka S. J. (k. 108 a.s)

Sąd Okręgowy ustalił w dalszym toku postępowania, iż od dnia 9 listopada 2010 r. do dnia 25 sierpnia 2011 r. odwołujący posiadał status osoby bezrobotnej, natomiast w okresie bezpośrednio poprzedzającym zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych dokonane w październiku 2014 r. odwołujący nie posiadał jakiegokolwiek tytułu do ubezpieczeń. W miesiącu październiku T. S. został zgłoszony do ubezpieczeń u następujących płatników:

- Od dnia 1 października 2013 r. z podstawą 7.200,00 zł z tytułu zatrudnienia u płatnika (...) K. K. (3)
- Od dnia 1 października 2013 r. z podstawą 6.422.00 zł z tytułu zatrudnienia u płatnika (...) G. A.
- Od dnia 25 października 2013 r. z podstawą 500.00 zł z tytułu zatrudnienia u płatnika składek Wspólnota Mieszkaniowa (...)
- Od dnia 25 października 2013 r. z podstawą 521.74 zł z tytułu zatrudnienia u płatnika składek J.
- Od dnia 25 października 2013 r. z podstawą 456,52 z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) (na podstawie pisma procesowego organu rentowego z dnia 20 października 2014 r. k. 140 a.s.)

Za okres od dnia 1 listopada 2013 r. do dnia 31 października 2014 r. odwołujący złożył do ww. płatników wnioski o wypłatę zasiłku macierzyńskiego za okres od ww. okresu urlopu ojcowskiego (okoliczność bezsporna).

Na podstawie dowodu z zeznań świadka B. S. (k. 148 a.s), Sąd Okręgowy ustalił, iż odwołujący pracował u zainteresowanego w godzinach popołudniowych po 4 godziny dziennie. Sąd Okręgowy ustalił (co potwierdził także stanowisko organu rentowego przedstawione w ww. piśmie procesowym z dnia 20 października 2013 r. k. 140 a.s.) iż odwołujący od października 2013 r., zawarł umowy o pracę ze Wspólnotami Mieszkaniowymi –przy ul. (...) w J. i przy ulicy (...), z każdą w wymiarze 1/4 etatu. W okresie od 1 października 2013 r. odwołujący rozpoczął pracę u zainteresowanego i w (...) A. G.. W miesiącu październiku odwołujący zatrudnił się w firmie (...). Także w wymiarze 1/4 etatu na podstawie umowy o pracę. odwołujący w toku postępowania podkreślał, iż nie stanowiło dla niego żadnego problemu wykonywanie pracy dla pięciu pracodawców w ciągu dnia z uwagi na specyfikę pracodawców. Dowodził, iż pracował 16 godzin w skali jednej doby, a niekiedy zabiera pracę do domu (zeznania odwołującego k. 149-150 a.s).

Zainteresowany poznał odwołującego około 5 lat temu (tj. w 2009 r.) Była to znajomość na poziomie towarzyskim. Zainteresowany rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej firmy (...) od 2006r. Głównym zakresem działalności firmy (...) jest informatyka, a restauracja (...) to dodatkowa działalność gospodarcza zainteresowanego. Inicjatywa zatrudnienia odwołującego powstała po stronie zainteresowanego w związku z ponad 3 letnim okresem nierentowności restauracji i brakiem pomysłu na jej prowadzenie oraz urazem kręgosłupa którego doznał płatnik składek K. K. (1). Zainteresowany nie zatrudnił na stanowisko odwołującego, na czas jego nieobecności innego pracownika (na podstawie dowodu z zeznań zainteresowanego k. 151 a.s).

Na rozprawie w dniu 4 listopada 2014 r. pełnomocnik organu rentowego wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości przedsiębiorstw w celu ustalenia czy sytuacja finansowa płatnika umożliwiała i uzasadniała zatrudnienie odwołującego za wynagrodzeniem 7.200 zł. Postanowieniem wydanym w dniu ww. rozprawy, Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości przedsiębiorstw(k. 152 a.s)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, aktach rentowych w tym dowodów z dokumentów w postaci listy płac, zaświadczenia o szkoleniu BHP, list płac i list obecności oraz w oparciu o dowody osobowe w postaci zeznań świadków: B. W. k. 107-108 a.s., k. B. S. k. 148 a.s. S. J. k. 108 a.s) odwołującego T. S. oraz zainteresowanego k. 149-151 a.s. Zdaniem Sądu dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym

stanem rzeczy, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Okręgowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie T. S. od decyzji organu rentowego z dnia 19 lutego 2014 r., nr (...) jest uzasadnione.

Jedyną kwestią sporną w niniejszym postępowaniu było to, czy T. S. od dnia 1 października 2013 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu jako pracownik u płatnika składek (...) K. K. (1).

Sąd Okręgowy podkreśla, iż kwestię podlegania ubezpieczeniom społecznym pracowników regulują szczegółowo przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1442; zm.) Art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami. W myśl art. 13 pkt 1 ustawy następuje to od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania. Stosownie do treści zawartej w art. 2 k.p. pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Sąd Okręgowy wskazuje, iż użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona” oznacza istnienie między pracownikiem, a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, tj. stosunku pracy. Istotą tegoż stosunku jest – w świetle art. 22 § 1 k.p. – uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, wykazało, iż odwołujący T. S. został zgłoszony od dnia 1 października 2013 r. do ubezpieczeń społecznych z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) K. K. (1) z podstawą wymiaru składki 7.200.00, zł. W październiku 2013 r. odwołujący został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu zawartej umowy o pracę z ww. płatnikiem składek jak również przez czterech innych płatników. Na podstawie zgromadzonej w toku postępowania dokumentacji zatrudnienia, Sąd Okręgowy ustalił, iż nie został określony pisemny zakres obowiązków odwołującego w ramach zatrudnienia w firmie (...). Zgodnie z wyjaśnieniami zainteresowanego oraz odwołującego do obowiązków odwołującego miało należeć wszelkie prace biurowe, pomoc w pracach IT, uruchomienie restauracji (...). Zainteresowany nie zatrudniał pracowników, stanowisko na którym został zatrudniony odwołujący powstało z dniem jego zatrudnienia, a w chwili niezdolności odwołującego do pracy nikt nie został zatrudniony na jego zastępstwo. Sąd Okręgowy zważył, iż zarówno w postępowaniu wyjaśniającym jak i niniejszym postępowaniu odwoławczym odwołujący oraz jego pełnomocnik przedstawił tylko dokumentację kadrową dotyczącą zatrudnienia odwołującego, nie przedstawił natomiast żadnych- dowodów— świadczących o faktycznym wykonywaniu pracy przez odwołującego na rzecz zainteresowanego. Zdaniem Sądu jednorazowe spotkanie odwołującego z potencjalnym kontrahentem S. J. (o czym zeznał w toku postępowania ww. S. J.), nie dowodzi, faktycznego wykonywania zatrudnienia stale w wymiarze 1/2 etatu, a jedynie uprawdopodobnia w ocenie Sądu, iż odwołujący posiadał predyspozycje do reprezentowania firmy na zewnątrz. Sąd Okręgowy podkreśla, iż stosownie do treści art. 11 ust. 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu, a na podstawie art. 12 ww. ustawy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Natomiast zgodnie art. 13 pkt 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Przy czym stosownie do art. 8 ust. 1 ww. za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Sąd Okręgowy zważył, iż w świetle tych przepisów ustawodawca wiąże powstanie obowiązku ubezpieczenia społecznego nie z samym faktem zawarcia umowy o pracę, ale z rezultatem tej czynności, to jest powstaniem między stronami stosunku pracy. Z kolei

zgodnie z cytowanym powyżej art. 22 § 1 Kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. W tym miejscu podkreślenia wymaga, iż brak którejkolwiek z powyższych cech wyklucza możliwość zakwalifikowania danego stosunku, jako stosunku pracy, co w konsekwencji prowadzi do braku tytułu do ubezpieczenia społecznego.

Na-podstawie zabranego materiału dowodowego Sąd Okręgowy uznał, iż umowa pomiędzy zainteresowanym, a odwołującym nie została zawarta w celu faktycznego świadczenia pracy, a miała na celu jedynie uzyskanie świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Zdaniem tutejszego Sądu zarówno odwołujący, jak i zainteresowany, już w momencie zawarcia umowy o pracę mieli świadomość, iż odwołujący nie będzie świadczył pracy. Podkreślić należy, iż odwołujący wezwany do złożenia wszelkich wniosków dowodowych na okoliczność faktycznego wykonywania obowiązków pracowniczych, nie przedstawił żadnych dowodów na faktyczne świadczenie pracy na rzecz zainteresowanego. Uzasadnione wątpliwości organu rentowego budzi zdaniem Sądu Okręgowego również fakt by odwołujący mógł wykonywać prace w godzinach wskazanych przez odwołującego posiadając jednocześnie kilka innych zatrudnień w łącznym wymiarze 16 godzin dziennie.

Zdaniem Sądu, fakt niezatrudnienia innej osoby na zastępstwo za odwołującego świadczy, iż zainteresowany nie miał faktycznej potrzeby zatrudnienia pracownika. W ocenie Sądu przedstawione przez zainteresowanego na etapie postępowania administracyjnego dowody na świadczenie pracy w postaci dokumentacji kadrowo-płacowej należy traktować jako środek stworzony dla uwiarygodnienia pracy odwołującego, a nie faktyczny dowód wykonywania przez niego pracy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż, oświadczenie woli złożone zostało przez strony dla pozorów. Zgodnie z podzielanym na gruncie ni niniejszej sprawy wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 r. sygn. akt I UK 43/10. umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Ponadto stosownie do art. 58 § 2 nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Sąd Okręgowy uznał, iż czynność prawna w postaci zawartej między odwołującym, a zainteresowanym umowy jako naruszająca zasadę współżycia społecznego polegającą na świadomym osiągnięciu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu jest nieważna.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy, uznał, iż w rozpoznawanej sprawie nie zachodzą jakiegokolwiek podstawy do zmiany zaskarżonej decyzji. Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego jest całkowicie bezzasadne. Wobec powyższego, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd orzekł jak w sentencji wyroku w punkcie 1.

Sąd Okręgowy w punkcie 2 wyroku zasądził od T. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. kwotę 60.00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

J.R.